

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2013-5-15 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 13-36/473-207
Karar Tarihi : 13.06.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Kenan TÜRK, Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Fevzi ÖZKAN

B. RAPORTÖRLER: Tarkan ERDOĞAN, Mücteba ALTUN, Mehmet TOKGÖZ

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Kumluca Ticaret ve Sanayi Odası
Meydan Mah. Gürbüzler Sok. No: 9/D Kumluca/Antalya

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Albayrak İnşaat Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.
Yenimahalle Atatürk Cad. No: 13 Yeşilyurt Finike/Antalya
- Likya Hazır Beton İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti.
Alakır Mevkii Buruncu Mah. Eski Cami Cad. No: 21 Hasyurt
Finike/Antalya
- Finike İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti.
Faaliyeti bulunmamaktadır.

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Kumluca ve Finike ilçelerinde hazır beton üretim ve satışı faaliyetinde bulunan Albayrak İnşaat Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti.'nin Likya Hazır Beton İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti. aracılığıyla Finike İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti.'yi devralarak piyasada tekel duruma geldiği ve bu durumunu kötüye kullandığı iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda özetle; Finike İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti. (FİNİKE BETON)'nin Likya Hazır Beton İnşaat ve Ticaret Ltd. Şti. (LİKYA BETON) tarafından satın alındığı, daha sonra Albayrak İnşaat Ticaret ve Sanayi Ltd. Şti. (ALBAYRAK BETON)'nin LİKYA BETON'u satın alarak bölgede tekel duruma geldiği ve bu durumunu kötüye kullandığı iddia edilmektedir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 26.03.2013 tarih ve 1823 sayı ile intikal eden başvuru üzerine hazırlanan 09.04.2013 tarih ve 2013-5-15/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 10.04.2013 tarihli Kurul toplantısında görüşülerek, 13-22/317-M sayı ile önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. İlgili karar uyarınca yapılan inceleme üzerine hazırlanan 03.06.2013 tarih ve 2013-5-15/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda; anılan teşebbüsler hakkında, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun (4054 sayılı Kanun)'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Teşebbüsler

I.1.1. ALBAYRAK BETON

- (5) 1994 yılından bu yana faaliyet gösteren ALBAYRAK BETON; Finike, Elmalı, Kaş, Yeşilköy'de hazır beton üretmektedir. Hisselerinin %90'ını Mustafa ALBAYRAK'a, %10'u Sultan ALBAYRAK'a aittir.

I.1.2. LİKYA BETON

- (6) Finike bölgesinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren LİKYA BETON'un hisselerinin %90'ı Mustafa ALBAYRAK, %10'u Sultan ALBAYRAK tarafından 15.02.2012 tarihinde devralınmıştır. Bu çerçevede, anılan tarihten itibaren LİKYA BETON ve ALBAYRAK BETON Mustafa ALBAYRAK'ın tam kontrolündedir.

I.1.3. FİNİKE BETON

- (7) Finike bölgesinde hazır beton sektöründe faaliyet gösteren firma, sahip olduğu hazır beton tesisini 15.09.2008 tarihinde LİKYA BETON'a devrederek ilgili pazardaki faaliyetlerine son vermiştir.

I.2. İlgili Pazar

I.2.1. İlgili Ürün Pazarı

- (8) Hazır beton belirli oranlarda çimento, doğal veya yapay agrega, su ve belli miktarda katkı malzemelerinin mikserle karıştırılması yöntemiyle üretilen bir inşaat malzemesidir. Hazır beton ürünleri, kullanım amaçları bakımından C14, C16, C18, C20, C25 ve C25+ gibi kategorilere ayrılabilir de alt ürün grupları arasında yüksek arz ikamesi bulunmaktadır. Rekabet Kurulunun yerleşik içtihadı uyarınca anılan ürünlere ilişkin alt ürün pazarı tanımlanmasına gerek duyulmamış, ilgili ürün pazarı "*hazır beton pazarı*" olarak belirlenmiştir.

I.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

- (9) Öneri araştırma konusu teşebbüsler Antalya ilinin Kumluca ve Finike ilçeleri çevresinde faaliyet göstermektedir. Bununla birlikte öneri araştırma konusu rekabet ihlalinin değerlendirilmesi bakımından sonuca etkili olmaması nedeniyle dosya kapsamında kesin bir coğrafi pazar tanımının yapılmasına gerek duyulmamıştır.

I.3. Değerlendirme

- (10) Öneri araştırma konusunu, ALBAYRAK BETON'un tekel konumuna gelerek Kumluca-Finike bölgeleri hazır beton sektöründe aşırı fiyat uyguladığı iddiası oluşturmaktadır. Bu kapsamda, Kumluca-Finike bölgeleri hazır beton sektöründeki fiili durum çerçevesinde ALBAYRAK BETON'un, iddia edildiği gibi ilgili pazardaki tek hazır beton üreticisi olup olmadığı ve hâkim durumda bulunması halinde aşırı fiyat uygulayıp uygulamadığının tespit edilmesi gerekmektedir. Bununla birlikte, dosya kapsamında yapılan değerlendirmede öncelikle LİKYA BETON'un Mustafa ALBAYRAK'ın kontrolüne geçmesinin izne tabi bir işlem olup olmadığı incelenmiştir.

I.3.1. 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (11) LİKYA BETON'un kontrolünün ALBAYRAK BETON'u kontrol eden Mustafa ALBAYRAK tarafından devralınması işlemi, 2010/4 sayılı Rekabet Kurulundan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in 5. maddesinin 1. fıkrasının (b) bendi kapsamında devralmadır.

- (12) Aynı Tebliğ'in 7. maddesinde, "Bu Tebliğ'in 5. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma işleminde;
- a) İşlem taraflarının Türkiye ciroları toplamının yüz milyon TL'yi ve işlem taraflarından en az ikisinin Türkiye cirolarının ayrı ayrı otuz milyon TL'yi veya
- b) Devralma işlemlerinde devre konu varlık ya da faaliyetin, birleşme işlemlerinde ise işlem taraflarından en az birinin Türkiye cirosunun otuz milyon TL'yi ve diğer işlem taraflarından en az birinin dünya cirosunun beş yüz milyon TL'yi aşması halinde söz konusu işlemin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kuruldan izin alınması zorunludur." denilmektedir.
- (13) Dosya mevcudu belgelere göre, ALBAYRAK BETON ile LİKYA BETON'un devralma işleminin gerçekleştiği tarihten bir önceki yıl olan 2011 yılı sonundaki cirolarının anılan eşikleri geçmemesi nedeniyle LİKYA BETON'un devralınması işleminin 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir işlem olmadığı anlaşılmıştır.

I.3.2. 4054 Sayılı Kanun'un 6. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (14) Dosya konusu iddia, hâkim durumun kötüye kullanılması kapsamında değerlendirilen "aşırı fiyatlandırma" davranışını konu edinmektedir. Ancak, "kötüye kullanma" değerlendirmesi yapılabilmesi için öncelikle anılan teşebbüsün hâkim durumda olup, olmadığına tespit edilmesi gerekmektedir.
- (15) 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde yer verilen hâkim durum kavramı, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlanmaktadır. Hâkim durum, pazar payı, piyasaya giriş koşulları, potansiyel ve halihazırda piyasada faaliyet gösteren rakiplerin konumları, ürüne ve piyasaya özgü özellikler/koşullar vb. kriterlerin bir bütün olarak göz önünde bulundurulması neticesinde belirlenebilmektedir.
- (16) Dosya mevcudu bilgilerden, ALBAYRAK BETON'un 15.02.2012 tarihinde LİKYA BETON'u devraldığı, 13.03.2012 tarihinden itibaren de LİKYA BETON'dan devraldığı hazır beton tesisini AS ADO BETON'a kiraladığı dolayısıyla, başvuruda öne sürülen iddianın aksine, ALBAYRAK BETON'un bu bölgeye hazır beton satışı yapan tek teşebbüs olmadığı anlaşılmıştır.
- (17) Hâkim durumun tespitinde öncelikle pazar payları göz önüne alınmaktadır. Dosya konusu pazarda, teşebbüslerden edinilen 2012 yılı verilerine göre, ALBAYRAK BETON'un pazardaki payının %(.....), AS ADO BETON'un payının ise %(.....) olarak gerçekleştiği kanaatine varılmıştır¹.
- (18) Hâkim durumun tespitinde pazara özgü koşulların ve pazara girişte potansiyel rakiplerin durumunun değerlendirilmesi de önem taşımaktadır. Hazır beton pazarına girişte gerek iktisadi gerekse hukuki bakımdan kayda değer bir engel bulunmamaktadır. Teşebbüsler, gerekli izin ve onayları alarak öncelikle saha (yaklaşık 10.000 m²), daha sonra ise bu saha üzerine kurulacak santral için gerekli ekipmanı yaklaşık olarak 1.000.000 (bir milyon) TL'lik bir yatırım karşılığında edinerek faaliyet gösterebileceklerdir. Nitekim yeterli talebin olduğu her bölgede birden fazla hazır beton tesisinin bulunduğu da bilinmektedir. Bunun dışında, mobil hazır beton santralleri de kurulabilmektedir. Bu hazır beton santralleri bir çekici yardımıyla taşınarak inşaat alanına kurulabilmekte ve sabit hazır beton santrallerinin süre, uzaklık gibi unsurlardan kaynaklanan dezavantajlarının önüne geçilebilmektedir.

¹ AS ADO BETON 2012'nin üçüncü ayında bölgede faaliyete geçmiştir.

- (19) Bu çerçevede, piyasaya giriş koşulları, potansiyel ve halihazırda piyasada faaliyet gösteren rakiplerin konumları, ürünün özelliği gibi unsurların yanı sıra, AS ADO BETON'un pazar payı daha düşük bir oranda gerçekleşmekle birlikte, hammaddesi olan çimentoyu aynı ekonomik bütünlükte bulunduğu AS ÇİMENTO'dan sağlama avantajına sahip olduğu da göz önüne alındığında, ALBAYRAK BETON'un hâkim durumda olmadığı, dolayısıyla dosya kapsamında aşırı fiyat değerlendirmesi yapılmasına gerek bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

I.3.3. 4054 Sayılı Kanun'un 4. Maddesi Kapsamında Yapılan Değerlendirme

- (20) Öneraştırmanın konusunu ALBAYRAK BETON'un tekel konumuna gelerek Kumluca-Finike bölgeleri hazır beton sektöründe aşırı fiyat uygulaması oluşturmakla birlikte, öneraştırma sürecinde AS ADO BETON'un LİKYA BETON'un hazır beton tesisini kiraladığının tespit edilmesi neticesinde, taraflar arasında rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşmanın yapıp yapılmadığının değerlendirilebilmesi amacıyla ilgili teşebbüslerde incelemeler yapılmış, ancak bu yönde herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşılamamıştır.
- (21) Yukarıda yer verildiği üzere, taraflar arasında bir kiralama sözleşmesi bulunmaktadır. Bu sözleşme kapsamında, AS ADO BETON, ALBAYRAK BETON'la birlikte tek teşebbüs niteliği taşıyan LİKYA BETON'dan hammadde ve hizmet almaktadır. Sözleşme öncesindeki durum değerlendirildiğinde, LİKYA BETON'un devralınması işlemi sonrasında ilgili pazarda tek hazır beton üreticisi olan ALBAYRAK BETON, bir tesisini AS ADO BETON'a kiralamış ve pazarda iki hazır beton üreticisi olmuştur. Bu çerçevede, anlaşmanın mahiyeti bağlamında rekabetin kısıtlanmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (22) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.